

A NEW COURSE IN READING PALI

Bài 9.2

Đoạn kinh 2 (MN)

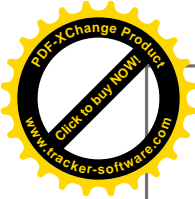
«Ahaṃ kho, bhikkhave, ekāsanabhojanaṃ bhuñjāmi; ekāsanabhojanaṃ kho, ahaṃ, bhikkhave, bhuñjamāno appābādhaṃ ca sañjānāmi appātaṃkataṃ ca lahuṭṭhānaṃ ca balaṃ ca phāsuvihāraṃ ca. Etha, tumhe’pi, bhikkhave, ekāsanabhojanaṃ bhuñjatha; ekāsanabhojanaṃ kho, bhikkhave, tumhe’pi bhuñjamānā appābādhaṃ ca sañjānissatha appātaṃkataṃ ca lahuṭṭhānaṃ ca balaṃ ca phāsuvihārañcā»ti.

Từ vựng đoạn kinh 2

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan đến đoạn kinh	Từ loại
1	Ahaṃ	Tôi, ta	Đại từ, nhân xưng, 1
2	Kho	Rồi, thì [đệm]	Phụ
3	Bhikkhu	Tỳ Kheo	Danh, nam
4	Eka	Một	Tính
5	Asano	Sự ăn	Danh, nam
6	Bhojanaṃ	Thực phẩm	Danh, trung
7	Bhuñjati	Ăn	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
8	Appa	Ít	Tính
9	Ābādhatā	Bệnh	Danh, nữ
10	Ca	Và, hoặc [liệt kê]	Phụ
11	Sañjānāti	Nhận thấy	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
12	Ātaṅkatā	Bệnh	Danh, nữ
13	Lahu	Nhẹ, nhanh	Tính
14	Ṭhānaṃ	Trạng thái	Danh, trung
15	Balaṃ	Sức khỏe, sức lực	Danh, trung
16	Phāsu	Dễ dàng, thoải mái	Tính
17	Vihāro	Sự sống	Danh, nam
18	Eti	Đến	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
19	Tvaṃ	Bạn, anh	Đại, nhân xưng, 2
20	Pi	Và [đệm]	Phụ

Ngữ pháp đoạn kinh 2

STT	Điểm Ngữ pháp	Tổng quát	Đoạn kinh 2
1	NA	NA	NA

Đoạn kinh 3 (DhP)

Pāpañce puriso kayirā - na naṃ kayirā punappunaṃ;
na tamhi chandaṃ kayirātha - dukkho pāpassa uccayo.

Puññaṃ ce puriso kayirā - kayirā naṃ punappunaṃ.
tamhi chandaṃ kayirātha - sukho puññaṃ uccayo.

Pāpo'pi passati bhadraṃ - yāva pāpaṃ na paccati;
yadā ca paccati pāpaṃ - atha pāpo pāpāni passati.

Bhadropi passati pāpaṃ - yāva bhadraṃ na paccati;
yadā ca paccati bhadraṃ - atha bhadro bhadraṇi passati.

Pāṇimhi ce vaṇo nāssa - hareyya pāṇinā viṣaṃ;
nābbaṇaṃ viṣamanveti - natthi pāpaṃ akubbato.

Gabbhaṃ eke uppajjanti - nirayaṃ pāpakammaṇo;
saggaṃ sugatino yanti - parinibbanti anāsavā.

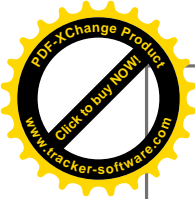
Từ vựng đoạn kinh 3

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan đến đoạn kinh	Từ loại
1	Pāpa	Ác	Tính
2	Ce	Nếu	Phụ
3	Puriso	Người	Danh, nam
4	Kayirā	Làm	Động, chủ động, cầu khiến
5	Na	Không	Phụ
6	Naṃ	Người ấy, vật ấy [trực bổ cách số ít, trung tính]	Đại, nhân xưng/chỉ định, 3
7	Punappunaṃ	Lặp đi lặp lại	Trạng
8	So~sa/taṃ~tad/ Sā Eso~esa/etaṃ~etad/ Esā	Người ấy, vật ấy	Đại, nhân xưng/chỉ định, 3
9	Chando	Ý muốn	Danh, nam
10	Kayirātha	Làm	Động, chủ động, cầu khiến
11	Dukkha	Khổ	Tính
12	Uccayo	Sự tích lũy, sự tích tụ	Danh, nam
13	Puññaṃ	Phước	Danh, trung
14	Sukha	Lạc	Tính

15	Pi	Và [đệm]	Phụ
16	Passati	Thấy	Động, hiện tại, chủ động
17	Bhadra	Tốt, thiện	Tính
18	Yāva	Khi nào, trong thời gian	Trạng
19	Paccati	Nhận quả [X paccati] = [nhận quả X], X ở trực tiếp cách	Động, hiện tại, bị động, mô tả
20	Yadā	Khi nào, khi	Trạng
21	Ca	Và, hoặc [liệt kê]	Phụ
22	Atha	Rồi, thì [đệm]	Phụ
23	Pāṇi	Bàn tay, lòng bàn tay	Danh, nam
24	Ce	Nếu	Phụ
25	Vaṇo	Vết thương	Danh, nam
26	Assa	Thì, là, tồn tại	Động, chủ động, cầu khiến
27	Harati	Mang	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
28	Visaṃ	Chất độc	Danh, trung
29	Abbaṇa	Không bị thương	Tính
30	Anveti	Tiếp cận	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
31	Nābbaṇaṃ	Na + abbaṇa	Hợp âm
32	Atthi	Tồn tại, thì, là	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
33	Kubbanta	Làm	Hiện phân
34	Gabbho	Bào thai	Danh, nam
35	Eka	Một	Số
36	Uppajjati	Sinh lên	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
37	Nirayo	Cảnh khổ, địa ngục	Danh, nam
38	Kammin	Người làm	Danh, nam
39	Saggo	Cõi trời	Danh, nam
40	Sugatin	Người chân chánh	Danh, nam
41	Yāti	Đi đến (ngôi 3 số nhiều là yanti)	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
42	Parinibbati	Tịch diệt hoàn toàn	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
43	Āsava	Có lậu hoặc	Tính

Ngữ pháp đoạn kinh 3

STT	Điểm Ngữ pháp	Tổng quát	Đoạn kinh 3
1	NA	NA	NA

Đoạn kinh 8 (AN)

“yopi so, bhikkhave, rājā cakkavattī dhammiko dhammarājā sopi na **arājakaṃ** cakkam vattetī”ti. evaṃ vutte aññataro bhikkhu bhagavantam etadavoca —
 “ko pana, bhante, rañño cakkavattissa dhammikassa dhammarañño rājā”ti {cakkanti (ka.)} ? “dhammo, bhikkhū”ti bhagavā avoca —
 “idha, bhikkhu, rājā cakkavattī dhammiko dhammarājā dhammaṃyeva nissāya {garu karonto (sī. syā. kam. pī.)} dhammaṃ sakkaronto dhammaṃ garuṃ karonto dhammaṃ apacāyamāno dhammaddhajo dhammaketu dhammādhipateyyo dhammikaṃ rakkhāvaraṇaguttiṃ saṃvidahati antojanasmiṃ”.

Chú giải:

- (1) saṅgahavatthūhi janaṃ rañjetīti **rājā**.
- (2) cakkam vattetīti **cakkavattī**. vattitaṃ vā anena cakkanti **cakkavattī**.
- (3) dhammo assa atthīti **dhammiko**.
- (4) dhammeneva dasavidhena cakkavattivattena rājā jātoti **dhammarājā**.
- (5) **sopi na arājakanti** sopi aññaṃ nissayarājānaṃ alabhitvā cakkam nāma vattetaṃ na sakkotīti attho.

Từ vựng đoạn kinh 8

STT	Từ Pali	Nghĩa Việt liên quan đến đoạn kinh	Từ loại
1	Yo/yam/yā	Người mà, vật mà Mà người đó, mà vật đó Người nào, vật nào	Đại, quan hệ
2	Pi	[đệm]	Phụ
3	So~sa/taṃ~tad/ Sā Eso~esa/etaṃ~etad/ Esā	Người ấy, vật ấy	Đại, nhân xưng/chỉ định, 3
4	Bhikkhu	Tỳ Kheo	Danh, nam
5	Rājant	Vua	Danh, nam
6	Cakkaṃ	Bánh xe	Danh, trung
7	Vattin	Làm cho quay	Tính
8	Dhammika	Chân chánh, đúng Pháp	Tính
9	Dhammo	Pháp	Danh, trung
10	Na	Không	Phụ
11	Rājaka	Liên quan tới vua	Tính
12	Vatteti	Làm quay	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
13	(i)ti	[Ký hiệu trích dẫn]	Phụ
14	Evaṃ	Như vậy, như thế	Phụ

15	Vutta	Được nói	Quá phân
16	Aññatara	Nào đó (một người nào đó, một vật nào đó)	Tính
17	Bhagavant	Đức Thế Tôn	Danh, nam
18	Avoca	Nói	Động, bất định, chủ động, mô tả
19	Ko/kiṃ/kā	Người gì, vật gì	Đại, nghi vấn
20	Pana	Và [đem]	Phụ
21	Bhante	Bạch Ngài [hô cách, số ít của Bhaddanta]	Danh, nam
22	Idha	Ở đây	Trạng
23	Eva	[Nhấn mạnh]	Phụ
24	Nissāya	Dựa vào [kết hợp trực bổ cách]	Giới từ
25	Sakkaroti	Tôn kính, kính trọng	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
26	Garu	Nặng, nghiêm trọng, nghiêm túc, trang nghiêm, vinh dự	Tính
27	Karoti	Làm, thực hiện	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
28	Apacāyati	Tôn kính, tôn trọng, kính trọng	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
29	Dhajo	Lá cờ, biểu tượng, cờ hiệu, dấu hiệu	Danh, nam
30	Ketu	Lá cờ, ngọn cờ, tia sáng	Danh, nam
31	Ādhipateyyo	Sức mạnh, quyền làm chủ, sự thống trị	Danh, nam
32	Rakkhā	Sự bảo vệ, sự an toàn	Danh, nữ
33	Āvaraṇaṃ	Sự che chắn	Danh, trung
34	Gutti	Sự bảo vệ, sự phòng hộ	Danh, nữ
35	Sam-	Hoàn toàn, toàn bộ	Tiền tố
36	Vidahati	Sắp xếp, quản lý, chỉ định, cung cấp, thực hành	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
37	Anto	Bên trong	Trạng
38	Jano	Người	Danh, nam
39	Saṅgaho	Sự tập hợp, sự đối xử, sự tốt bụng, sự hữu nghị, sự hỗ trợ, sự giúp đỡ, sự che chở	Danh, nam
40	Vatthu	Khu vực, lĩnh vực,	Danh, trung

		kế hoạch, đối tượng, sự vật, tầng, lý do, cơ sở, nền tảng	
41	Rañjeti	Làm cho hài lòng	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
42	Vattita	Được làm cho quay	Quá phân
43	Vā	Và, hoặc	Phụ
44	Anena	Người đó, vật đó [dụng cụ cách, số ít, nam/trung tính]	Đại, nhân xưng/chỉ định, 3
45	Atthi	Thì, là, tồn tại, có	Động, hiện tại, chủ động, mô tả
46	Dasa	Mười	Số
47	Vidha	Bao gồm	Tính
48	Vattam	Chức năng, nhiệm vụ, phẩm hạnh, lời thề	Danh, trung
49	Jāta	Được sinh ra	Quá phân
50	Añña	Khác	Tính
51	Nissayo	Sự hỗ trợ, sự bảo vệ, cơ sở, nền tảng	Danh, nam
52	Labhitvā	Đạt được, có được	Động, bất biến
53	Nāma	Gọi là, tên là	Trạng
54	Vattetum	Làm cho quay	Động, nguyên mẫu
55	Sakkoti	Có thể	Động, hiện tại, chủ động, mô tả

Ngữ pháp đoạn kinh 8

Đại từ nhân xưng/chỉ định đóng vai trò nhấn mạnh: trong cụm [yopi so], thì so chỉ đóng vai trò nhấn mạnh cho **yo** mà thôi, có thể xem như không có **so** rồi đọc bình thường. Lưu ý: đây chỉ nói **so** trong cụm [yopi so] mà thôi.

(1) Hãy đọc đoạn kinh & chú giải, rồi cho biết từ **arājakaṃ** đoạn kinh là từ loại gì, đóng vai trò gì? Lưu ý: trong bảng từ vựng có ghi **rājaka** là tính từ, tuy nhiên đây chỉ là thông tin từ từ điển Pali mà thôi.

(2) Với kết quả đọc/phân tích trên, hãy cho biết đoạn kinh trên nói tới mấy vị vua? Quan hệ giữa các vị vua này như thế nào?